

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marți, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, 1 August.

Scirile sosite prin Bucuresci despre starea lucrurilor în Bulgaria devin din zi în zi tot mai nefavorabile pentru actualul principe. De vre-o 3 ani încoace lumea a fost surprinsă cu lucruri neașteptate tot în luna lui August, așa, că bulgarii pot considera această lună, ca lună fără noroc în viața statului lor.

După gloriosul războiu purtat contra Sârbiei, gloriosul erou dela Slivnița în luna lui August a fost alungat de pe tronul Bulgariei prin intrigile rublelor rusesci, punând la cea mai grea probă paciența bulgarilor și înțelepciunea bărbatilor de stat, cari au restabilit ordinea, după-ce s'a despărțit de ei fostul principe Alecsandru de Battemberg.

După torturi de un an de zile, tot în luna lui August, a pus piciorul pe pământ bulgar actualul principe Ferdinand de Coburg, determinat a-și pune viața pentru fericirea poporului bulgar.

Mâne se implinesc tocmai anul, de când tinărul principe s'a schimbat viața idilică cu coroana de principe în Bulgaria, luând asupra sa toate grijile legate de această coroană, care are mai mulți spini decât diademe și petri scumpe, care în loc de a legăna pe junele principe în visuri de fericire, îi răpesc toate momentele de repaus, pe cari le gusta în viața sa liniștită înainte de a fi în fruntea Bulgariei.

Ne sunt în vie memorie cuvintele adresate de principele Ferdinand marilor puteri, când a pășit pe pământ bulgar. Aplecat — dice junele principe — se iau în mână soarta unui popor brav, căruia i-am promis, că mi voi jertfi viața pentru soarta și binele lui, ocup tronul bulgar, la care me chiamă vocea națiunii, cu cea mai statornică hotărâre: a lucra la consolidarea ordinii și a păcii, și în speranța neîndoioasă, că sultanul, voind a pune cât mai îngrabă capăt crizei bulgare, va sancționa alegerea mea.

Ne sunt în vie memorie cuvintele principelui din proclamațiunea către poporul bulgar: Cu brațele deschise, cu inima ferbinte vin la voi, ca să împărtășesc cu voi viitorul, și cu voi, și în fruntea voastră, să progresăm pe calea civilizațiunii. Mare și nobilă e misiunea, ce o am primit din mâinile voastre, nori negri se adună pe orizont, dar mai mare este credința în curajul vostru, și în perseveranța voastră, și sfântă e dorința națiunii, care în tot timpul a dus la victorii.

FOIȚA.

Andreu cel răsfățat.

(Urmare).

Profesorul din Boeresci nu-și putu da seama de încăpăținarea băiatului, pe care 'l scia în o casă bună, cum s'ar dice, și neîndatinat cu o opoziție de soiul acesta; se determină a mulcomi pe băiat cu cuvinte dulci și frumoase, cum trebuie să facă fiecare învățătoriu cu astfelu de băieți, și-l provocă să-și aleagă el loc pentru a ședea, unde îi va plăcea lui mai bine.

Andreu vedu primul triumf al cerbiciei sale și astfelu deși s'ar fi așteptat la un scaun separat, cum îl avusese el în Brătesci, totuși se determinase a ocupa în scaunul prim un loc, care îi părea mai convenabil de a putea eși afară, când va voi, de a inspecia și molesta pe alți scolari după placul seu, căci așa era dat din scoala din Brătesci.

Abia trecuse o jumătate de oară și Andreu își perduse paciența de a mai ședea la locul seu, când făcu vre-o câteva sărituri prin scoală. Profesorul cu o căntătură serioasă voia să-l impedece dela aceasta, când Andreu fluera una de răsună scoala, căci îi erau buzele făcute pe fluerate. El se credea tot în scoala din Brătesci și tot în fața învățătorului Salcă, de care nu ducea nici o grijă, și la care nu odată îi acăța el de cămașă câte o coadă de vulpe, de

De un an de zile principele de Coburg șede pe tronul bulgar, și din speranțele sale numai o parte s'a împlinit. Sultanul nu s'a grăbit să recunoască legalitatea alegerii, din contră, sultanul a declarat de nevalidă această alegere. Rusia a lucrat pe sub mână la șguduirea ordinii în statul bulgar, și răpirea amplotiaților din gara Bellova era să se considere ca cea mai eclatantă dovadă, că actualul guvern bulgar nu mai poate garanta nici siguranța vieții supușilor străini.

Cu toate uneltirile însă ordinea în Bulgaria s'a susținut și astăzi la aniversarea intrării în Bulgaria lumea privește cu încredere la acest popor, care voiesce să trăiască liber, și să se desvoalte în direcțiunea croită de bărbății, cari conduc astăzi destinele lui.

Scirile sosite din Bucuresci sunt nelinistitoare. Se afirmă, că principele petrece incognito în Rusciuc și așteaptă desvoltarea lucrurilor, ca să poată fi curenț în siguranță.

Față cu scirile acestea ne sosesc altele din isvor bulgar, care ne pun în vedere festivități rari în Sofia la aniversarea zilei, în care principele a intrat în Bulgaria.

Judecând după situațiunea europeană, în Bulgaria în adevăr se pregătesc lucruri potrivite de a insuffla ingrigiri. Diplomația europeană trece preste popoarele mici la ordinea zilei, și netezesce numai punctele cele mai cardinale, cari ar putea strica actualul ecilibru european.

Pentru Germania Bulgaria nu există. Tot așa e și cu Englitera și am vedu numai alaltăeri pe ministrul president al Britaniei, vorbind despre Rusia, care moare de dragostea, de a vedea cu ochii fericirea Bulgariei.

E greu a putea prevedea desfășurarea lucrurilor. Destul că suntem în luna nenorocirilor bulgare și trebuie să fim gata la surprinderi în tot momentul.

Revista politică.

Pe când presa austriacă condamnă tumulturile și frecările, ce le provoacă proiectul principelui de Lichtenstein, face alusiune și la regimul ungar, care scie să pună cumpet năsuințelor clerului. Alusiunea o face presa austriacă din incidentul unei ordinațiuni a ministrului de instrucție către primatele Simor în cestiunea institutului din Tirnau. E cunoscut, că directorul acestui institut n'a voit să recunoască dreptul comisariului guvernului a lua parte activă la es-

mene. Acum ministrul reacează pe primate ca testi-moniile să fie subscribe și în viitoriu de inspectorul scolariu și ca astfelu de casuri să nu mai obvină, căci la un atare cas va fi silit să facă întrebunțare de legea disciplinară.

Dacă e să dăm creșemint scirilor, ce sosesc din Roma, s'ar fi hotărît definitiv ziua, în care împăratul german va cerceta vechia cetate. Astfelu se asigură, că Wilhelm II va sosi Joi în 18 Octobrie în Roma, Vineri va face vizită papei, ear Duminecă în 21 Octobrie va părăsi cetatea. Împăratul s'a exprimat dorința, că cel mai înțelept lucru ar fi, dacă regele Italiei Humbert i-ar reîntoarce vizita în Berlin.

A rămas încă obiect de discutat primirea rece, ce o a avut trimisul general german la curtea englesă; mai ales acum se discută mai infocat, când jurnalele engleze desmint scirea, că s'ar fi intenționat vr'odată în Anglia o călătorie a reginei la Baden-Baden pentru a se întâlni cu împăratul german. Presa din Londra afirmă, că numai dispozițiunea reginei fără alte combinațiuni, a fost cauza, pentru-ce trimisul german a fost întimpinat cu răceală. De altcum vina întreagă o poartă aproape numai generalul, care prezentându-se și-a perdit oare-cum prezența, și-a uitat să vorbească despre reșosatul împărat, ci a început de odată cu vorbele: Am onoare a Ve presenta notificarea suirei pe tron a împăratului Wilhelm. Buna împăratului Frideric III a fost foarte atinsă de modul acesta de notificare, și trebui să se întoarcă spre a-și ascunde lacrimile.

O telegramă a biroului Reuter anunță din Petersburg, că e candidat pe tronul bulgar principele Waldemar din Danemarca, și că opiniunea publică din Rusia e favorabilă persoanei principelui. Foile monarhiei noastre însă nu vor să scie nimic de aceasta candidatură și mai cu seamă, căci principele Waldemar stă în rudenie de aproape cu curtea din Petersburg. Această combinațiune ar provoca retragerea regimului și o nouă alegere a sobraniei, cari lucruri între actualele împregiurări numai cu mare anevoiă se vor putea face pe cale normală. Remarcabil este și un discurs al premierului engles, Salisbury, în care atinge cestiunea bulgară. Premierul a accentuat, că aproape toate puterile recunosc acum, că pace în balcani se va face numai și numai, când Bulgaria se va desvolta de sine și va fi independentă.

Deținuții dela Bellova sunt earăși pe picior liber. Ei au fost eliberați din partea hoților în mijlocul munților. Presa europeană observă, că a și fost timpul suprem, căci ținuta regimului bulgar în ce-

care se ridă toți scolarii din Brătesci, și Salcă se nu scie cauza acelei ilarități, până nu eșia din scoala și 'i spunea vr'un om din sat, căci colegii lui Andreu n'ar fi cutezat să spună, Doamne păzesce, căci lor le era oare-cum de nerușinea lui Andreu; ba nici nu prea voiau ei să aibă potea cu Andreu, ș'apoi chiar de i-ar fi spus, Salcă scia, că lelea Dochie e femeie de influință în Brătesci și postul seu e legat de sprâncenele ei, ș'apoi cu mai marele teu nu ți prea alerga calul, și pe dracul de l'ai purta tot în spate, când îl lași e, ca cum nu l'ai fi purtat de loc.

Profesorului din scoala din Boeresci i se curmă toată sciința pedagogică față cu un astfelu de băiat, de care ca acesta el nu avusese parte în decursul activității sale de profesor — și așa abia aștepta să se termine oarele prelegerilor, ca să se consulteze cu sine, că ce ar fi de făcut și ce remedii s'ar putea lua contra defectelor lui Andreu!

Resultatul cercetărilor sale fu, ca să-și impună cea mai mare paciență și moderațiune, ținând cont de principiul: „quem dii odere, paedagogum fecere” și apoi n'ar fi voit el bucuros să se strice cu badea Iacob din Brătesci, pe care îl scia om înzestrat cu multe însușiri bune și frumoase; și cu deosebire cu lelea Dochie, carea venia des la Boeresci și carea totdeuna venia, cum se dice, de acasă, — căci darea trece marea.

Cu toată rezerva impusă, profesor mai necăjit ca profesorul Detunatul nu era doară pe lumea întreagă.

În scoală 'l necăjia Andreu cu purtările lui cele necorăspunșătoare, căci nu voia să învețe și să se supună disciplinei scolare. Acasă 'l necăjia soția sa, care se plângea în tot momentul pentru îmbotiturile cele ambițioase și alte purtări slabe ale lui Andreu; de altă parte lelea Dochie și Andreu, care în veac nu erau mulțămii! Din oara, în care a intrat Andreu în casa profesorului Detunatul, el era foarte nemulțămii: n'a mai vedu și bună — Lelea Dochie venia în toată Marța și Vinerea la Boeresci, încarcată, cum am dice, cu de toate ce trebuia la casa lui Detunatul, dar acestuia părea că-i stau toate în gât. Andreu era un canon pe capul Detunatului, si ar fi dat mult să se vadă scăpat de el, căci îi amăra zilele.

Câne cănesce, nu prea omenesce, în urma multelor ostenele ale profesorului, Andreu învățase a ceti și scrie, dar a se lăsa de năravurile cele rele Doamne păzesce! nu, căci pe cât creșcea priceperea sa pe atât creșcea și ambițiunea, carea 'l făcea să nu ducă frică de nimenea și astfelu, încreșându-se în sine preste măsură, comitea cele mai mari prostii, atât în scoală cât și afară de scoală. În scoală, când intra profesorul Detunatul și se aședa pe scaunul seu se pomenia cu o pocnitură teribilă, se sdrobiau simburi de cireșe ori de prune, pe cari îi puneă Andreu sub picioarele scaunului, pe care avea să șadă profesorul Detunatul, ca astfelu prin aceasta se procure colegilor sei o oară plăcută. (Va urma).

stiunea aceasta a produs rea impresiune în toate cercurile conducătoare.

Conferințele ministeriale franceze, conduse de președintele Carnot, s'au ocupat exclusiv cu cestiunea ordinii și atitudinea, ce va avea să se ia față de cei cari inscenează tumulturi. Efectele conferințelor s'au și manifestat mai ales cu tumultuanții dela înmormântarea generalului Eudes. Regimul desvoaltă o mare energie. Presa franceză se ocupă și cu generalul Boulanger: dacă generalul va fi ales în „Charente inférieure” — scrie „Journal des Débats” — alegerea lui va fi o operă exclusiv a bonapartiștilor. Roiaștii își string tabera și fac mari eforturi; de altcum spiritele s'au mai liniștit încât-va.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Adunarea generală a Asociațiunii transilvane în Abrud.

Abrud, 26 Iuliu, 1888.

(Înceere.)

Sosiți aici din toate părțile, cunoscuții își strâng mâna, bucurându-se de o revedere pe aceste locuri, și șoptind câte ceva din suvenirile trecutului, se depărtează, dorind o revedere la seara de cunoștințe.

Prima seară, ca toate serile, este încă de mult hotărâtă să fie seară de cunoștințe, și adese-ori este foarte animată, precum a fost și cea de aici. Să țin toate însuflețitoare, ca un fel de avantgardă a celor ce vor urmeze. Domnul Dr. Lucaiu, cunoscut dela vre-o câteva adunări generale din anii trecuți n'a lipsit nici astădată să nu dea signal oratoriei sale. Între entusiasme și bucurii ne spuse, se termină și seara de cunoștințe, în timp cam înaintat.

Ședința din 5 August.

Public ales, sosit aproape din toate părțile Transilvaniei până și din Brașov, Selagiu, Cluș, Bistrița, Făgăraș, își în treaptă pașii cătră biserica gr. or. din Abrud.

O deosebită bucurie te cuprindea, vădând, cum tinerii se virau pintre bătrâni pentru a mai auzi câte ceva din trecutul acestor locuri.

După terminarea serviciului divin, o comisiune în persoanele domnilor: Andreica, Danciu și Podoba este însărcinată să aducă pe presidentul G. Barițiu în mijlocul adunării. Domnul Barițiu este primit cu un entusiasm înflăcărat și între strigăte de: „să trăească” își ocupă locul presidial. De aici din locul acesta deschide adunarea generală prin o vorbire, cum numai domnul Barițiu singur scia să o întocmească, citând pasage din vorbirile presidentilor fericitului întru memorie metropolitul Andreiu Baron de Șaguna și Timoteiu Cipariu. Domnul avocat Filip, bineventează pe cei sosiți în numele muntenilor. După vorbire fii aclamat domnul Barițiu de președinte ad hoc. Lucrările adunării se urmează după programa stabilită: alegerea unei comisiuni pentru încasarea de taxe nouă dela membrii, ce se vor face. Întâmplându-se aceasta se începe cetirea apelului nominal al membrilor Asociațiunii, în timpul cât comisiunea își continuă lucrarea ei. Resultatul lucrării acestei comisiuni întrece suma de peste 1300 fl. v. a. înscriindu-se mulți ca membrii pe vi ață, și chiar și fundatori. Muntenii au arătat ca totdeauna, așa și cu aceasta ocaziune, că nu crută jertfe materiale, când e vorba de un interes cultural românesc.

Urmează la ordinea zilei raportul general al comitetului, care privindu-se de cetit, se predă comisiunii pentru examinarea rațiunii și comisiunii de propuneri, cari vin cu raportul lor în ședința a doua.

Între acestea presidentul înaintează două dimisiuni, a domnului cassariu Eugen Brote și a domnului membru în comitet Constantin Stezar.

Cu privire la prima dimisiune, a cărei concept nu prea poate servi de laudă autoriului ei, să încinge o discuție: domnul Filip propune ca să i se voteze mulțămirea pentru serviciile aduse, primindu-se dimisia, domnul Cosma propune să se ia spre știință și să se facă alegere nouă. Invingerea este pe partea domnului Cosma, fiind sprijinită aproape de toți între cari amintesc pe domnul George Popa de Basesci.

Cu acestea se termină prima ședință, anunțându-se a doua pe Luni 6 August, 9 oare a. m.

Dela ședință pășesc toți cătră locul, unde avea să se țină banchetul. Atâți au fost insinuați, cât mulți nici nu aflară loc la masă. Se înțelege, că aici n'au putut să lipsească toastele. Șirul toastelor l'a deschis domnul G. Barițiu pentru Majestatea Sa, a urmat Filip pentru Barițiu ca președinte, Gall pentru comitet, Dr. Pușcariu pentru primarul Abrudului, Dr. Suchi plebanul cath. pentru cultură, respective Aso-

ciațiune, Cosma pentru Abrud (munteni), Aesente pentru cinul preotesc, dar nu călugăresc, Molnár, preotul calvin pentru frățietate, libertate, egalitate, Dr. Crișan pentru cei cari au felicitat adunarea prin telegrame, Dr. Lucaciu pentru femeia română, Dr. Span pentru opinia română. etc.

Ședința din 6 August.

După verificarea procesului verbal și cetirea membrilor înscriși noi urmează cetirea disertațiunilor însinuate: Cestiunea educațiunii femeii de Dr. Petru Span și: Din numismatica Transilvaniei de Basiliu Bașota. Disertațiunile au fost ascultate cu foarte mare atențiune și primite cu un aplaus general, hotărându-se să se publice în foaia „Asociațiunii.” Este memorabil raportul comisiunilor emise din ședința primă, în special a celei de propuneri, carea la punctul 11, unde se vorbea despre scoala de fete și demisiunile din decursul anului, propune să se exprime părerea de rău față cu persoanele, cari n'au așteptat sfârșitul anului scolariu punând scoala în pericol, ear comitetului de altă parte recunoscintă. Vadă deci din aceasta ori-și-cine, că lumea din afară scie altcum să judece, nu după cum își inchipuesce cineva. Pe cărarea pornită, nu vor putea respectivii să secere decât dispreț și desconsiderare, nici decât glorie și recunoscintă. Ar fi timpul, ca să încete odată și să caute, că cu ambițiunile lor false mult își strică lor, dar și națiunii române.

Tot această comisie propune, ca portretele președintilor Asociațiunii să se procure și să se înfrumusețeze cu ele sala de festivități a scoalei de fete. Mai votă și propunerea Reverendisimului domn protopop, Graviță Pop din Cluș, ca să se formeze stipendii pentru tinerii din „Munții apuseni,” cari ar voi să se perfecționeze în sculptura în lemn. O propunere salutară, care a meritat atențiunea, ce i s'a dat. Celelalte propuneri referitor la lăsământul lui Avram Iancu, ca acela să se împartă între scoalele de fete din Abrud și Câmpeni și altele să pot ceti din procesele adunării.

După terminarea acestora să aclamează de președinte al „Asociațiunii” dnii: Barițiu, de vice-președinte archimandrit Popea, cassar Candrea, bibliotecar Dr. Span și membru în comitet Hannia.

Cu acestea programa fiind eshauriată, președintele declară ședințele adunării de închise, având să urmeze acum petrecerile dela Detunata, Roșia, Vidra, Scărișoara. Durere, din cauza timpului, această parte din programă nu s'a putut executa decât doară de mici fracțiuni.

Cu toate că a ploat continuu, totuși în Bucium a fost la vre o 150 persoane, cari după ce au fost ospătate în casa dlui Alecsandru Macaveiu s'au întrunit în scoala gr. cat. la un prânț comun. Doamna Danciu și doamna Todeasa prin neobosita lor silință au făcut și acest prânț improvisat să servească de lauda Buciumanilor.

După plecarea acestora, s'a continuat jocul din partea unor tineri rămași aici până aproape în zori de zi; dimineața următoare Mercuri s'a făcut excursiune, din partea acestor tineri la Detunata. O mare daună a fost, că n'a avut ocaziune, românii noștri, veniți din depărtare să vadă ceea ce au făcut bravii munteni din Bucium: o poartă triumfală de primire, căreia să-i cauți păreche, aleiu de brădișori așa în cât eu cred, că dacă ne favorisa timpul, o a doua petrecere ca cea dela Detunata nu s'ar fi putut găsi. Buciumanii pregătiseră să primească pe oaspeți cu călăreți de femei și bărbați, într'un mod cum arare ori să fac primiri; dar din toate acestea a trebuit să se mulțamească numai cu primirea comitetului prin câte-va cuvinte foarte nimerite a domnului preot gr. or. Todescu la adresa președintelui și a comitetului.

Cam tot asemenea a succes și excursiunea din Roșia la masa ospitală a d-nului Dr. Simion Cajan, care făcuse pregătiri foarte mari.

Cu tot timpul nefavorabil, s'au făcut excursiuni și la Câmpeni, ba până la Vidra la casele lui Iancu, dovadă cu câtă ardoare doriau oamenii să vadă aceste locuri memorabile în istoria românilor de aici.

În fine nu pot să nu amintesc și despre un concert arangiat de frații Murășieni cu concursul corului plugarilor din Câmpeni și a unor tineri din Abrud și jur.

Concertul a reușit preste tot bine, durere însă, că domni concertanți au avut în vedere numai punga lor proprie și nu a Asociațiunii. Credem, că atingem o dorință generală, când dicem, că ar fi bine, dacă: pe viitoriu cursul scoalei de fete ar delecta publicul cu cântările sale, atât de bine reușite la examenul din anul trecut. Balul de asemenea au reușit bine, dând un venit bun de aproape 300 fl.

Aceste ar fi în trăsuri generale, petrecerile și adunările ținute în Abrud. Nu s'a putut face, cum

era să se facă din vina împregiurărilor, dar cu toate acestea s'a făcut foarte mult, onoare muntenilor.

Amintesc și aceea, că s'a trimis o grămadă de telegrame, din toate părțile locuite de români cum nu s'a mai pomenit la vre-o adunare. Adunarea viitoare se va ține la Făgăraș.

Termin raportul esprimând dorința, ca și alte adunări să fie împărțite de un asemenea interes și oamenii de o asemenea primire spre lauda comitetului de primire și a abrudenilor, fie dis.

Raportorul.

Lipsca, 20 Iuliu, 1888. Domnule redactor! În convingere că nu ve desinteresează lucrurile, ce se petrec în lumea germană, îmi iau voie a ve scrie câte-va rânduri despre unele afaceri scolare de pe aici.

Ne aflăm în feriile cele mari scolare. Aceste ferii scolare însă sunt bine venite pentru învățarea unor obiecte, cari în decursul anului scolar nu se pot învăța.

Lipsca în privința aceasta s'a câștigat renume însemnat, pe lângă celelalte înalte calități, ce le are deja. Întregirea învățământului scolariu, care se profesază de aici de câți-va ani de zile, ce a pus în mișcare nu numai lumea germană, carea e încordată cu toată atențiunea și cu toată activitatea în această direcțiune, ci și popoare străine de preste mări și țări.

Lucrul în serviciul învățământului este obiectul, care a făcut să alerge aici nu numai bărbați de scoală, ci și dame, cărora le zace la inimă prosperarea învățământului, și nu numai din imperiul german, ci aproape din toate țările Europei, ba chiar și din America. De câți-va ani de zile se continuă a se ține aici în feriile scolare de vară câte două cursuri consecutive pentru instruirea învățătorilor în lucrul de mână, pentru trebuințele instrucțiunii scolare

La cursul prim din Iuliu n. c. au luat parte 32 de inși, parte din Germania, parte din Rusia, din Austro-Ungaria, Bulgaria, America (New-York) etc. La cursul al doilea, care s'a început Mercuri 1 August (20 Iuliu) n., suntem 38 de inși, între cari și 5 domnișoare din Anglia. Dintre participanții cursului prim 7 am rămas și la cursul al doilea.

E ceva pătrunțoriu, când vezi însuflețirea cea fără seamăn, ce predomnesce aici spiritele oamenilor pentru lucrul de mână în serviciul învățământului.

Persoane cu cea mai înaltă cultură lucră cu multă afecțiune pentru promovarea ideii lucrului în scoală. La deschiderea ambelor cursuri precum și la încheierea cursului prim au participat mulți bărbați, ba chiar în decursul prelegerilor vin neîntrerupte rânduri de oaspești atât din loc cât și din depărtare pentru de a vedea lucrările învățătorilor participanți adunați aici pentru studiu. Profesorii dela diferite scoli ba chiar dela universitate țin cursistilor discursuri de diferit cuprins referitoriu tot la acest obiect

Specialități în acest obiect sunt patru, cari se cultivă aici: Tâmplăritul, sculptura în lemn, cartonagiul și lucrări ușoare de metal. Pe lângă acestea cercetarea scoalelor practice de băieți pentru asistarea la prelegeri de model, cercetarea asilelor de copii, în cari se ocupă copii cu astfelii de lucrări, apoi ascultarea de discursuri științifice tot de același cuprins ca și prelegerile ș. a. m. — sunt tot atâtea mijloace, prin cari se luminează persoane poftitoare de acest nou ram cultural general: bărbați și femei, cari apoi la rândul lor să samene această sămânță de mare valoare în nobila țărână a spiritului tinerelor generațiuni omenesci.

Conducătorii acestor cursuri, și în special dl Dr. W. Götz e, directorul acestui institut, prin neobositele sale stăruințe în această direcțiune se fac într'adevăr vrednici de toată venerațiunea omenimei, care are ocaziune a se face părtașă de produsele activității d-lor fie mijlocit sau nemijlocit. Numai în acest mod a câștigat și câștigă această cestiune vast teren de aderință, pentru că fără jertfe materiale și spirituale nici nu se poate ajunge vre-un rezultat nici măcar în vre-una dintre cele mai bagatele ataceri. Numai stăruințelor acestor bărbați de inimă se datorează sprijinul material și moral, venit atât dela guvernul central imperial, cât și dela cel provincial precum și dela magistratul orașului Lipsca, cari toate au votat sume foarte însemnate pentru promovarea cestiunii scolare des pomenite. Toate aceste fapte sunt roditoare nu numai pentru poporul german, ci mijlocit și pentru celelalte popoare iubitoare de lumină și de progres, cari voesc a se face părtașe de ele.

Am făcut aci o scurtă și prea neînsemnată privire asupra împregiurărilor, în cari se desvoaltă și se promovează aici cestiuni scolare cu toată înțala și temeinicia pentru-că este de natură însuflețitoare, nu numai pentru cei ce se ocupă în special cu afaceri de învățământ, ci chiar și pentru spiritul celui mai indiferent individ.

Doresc din suflet, că în cel mai apropiat timp să se vadă întregit învățământul scolariu și la poporul nostru în aceeași măsură, precum se află deja în scoalele de aici.

G. M.

panți. Aceasta se poate afirma cu atât mai vărtos la vre-o eventuală tristă experiență a unuia sau a altuia, care s'a supus vreodată sarcinilor grele ale acestei întreprinderi.

Din partea organelor superioare — fie protopresbiterat, ori inspectorat districtual de scoale, sau inspectorat suprem, — se invită unul sau altul, sau mai mulți dintre persoanele, cari sunt destoinice, de a conduce un curs de felul acestora a se înșina, dacă are voe și poate să convoace un asemenea curs, asigurându-l — se înțelege — nu pe cale publică, despre primirea unei oare-care sume modeste ca remunerațiune; aceasta va servi ca un stimul de încurajare, rebonificându-i-se cheltuelile, provenite dela vre-o eventuală nesuficientă încasare de taxe sau din alte incidente.

Conducătorii cursurilor acestora vor avea a face raport forului suprem scolar, ear acesta va ține în evidență pe acei învățători, cari s'au calificat deja și cari au produs rezultate mai laudabile în școală și la popor, stimulându-i și încuragându-i din timp în timp prin câte un premiu oare-care.

Profesorul de lucru.

Pentru prevederea instrucțiunii în lucru va fi neîncunjiurat de lipsă a se trimite în străinătate un tinăr, carele

reîntorcându-se să-și și înceapă activitatea sa pe basa cunoștințelor, ce și le va fi câștigat.

Toate lucrurile mari se încep dela mic. Deci nu ar fi proporțiune dreaptă a începe dintr'odată lucrul de mână cu 3 profesori, precum s'a sulevat această cestiune până acuma; împregiuările noastre economice nu ne permit a face o săritură atât de mare — cel puțin acum la greutățile începutului, — ca adevă dela nimica, deodată, să sărim la partea cea mai complicată a aparatului de lucru.

Iată modalitatea, care o cred eu, ca cea mai înlesnitoare de practicat din toate punctele de vedere.

Se va trimite — precum s'a amintit mai sus — la cursurile de lucru de mână, ce se vor ține în feriile scolare de vară ale anului curent în Lipsca.

Programul acestor cursuri, alăturat aici sub ./. arată specialitățile de lucru, precum și condițiile împreunate cu participarea la acele cursuri. Domnul director al institutului pedagogic din Lipsca Dr. W. Götze a avut bunăvoința a-mi da unele deslușiri și în privința cheltuelilor, cu cari ar fi împreunată participarea unui tinăr la acele cursuri. Amănunțele în această privință se află în rândurile de pe fața ultimă a programului menționat.

Ar fi deci consult, a se înșina tinărul respectiv în primul curs din Iuliu n. a. e. la tēmplărit, ca specialitate principală și la sculptură, ca specialitate secundară, ear în cursul al doilea — la cartonagiu, ca specialitate principală și la lucrările de metal, ca specialitate secundară. De altcum în privința alegerii specialităților se va lămuri mai bine, după-ce va ajunge acolo și după-ce se va consulta cu profesorii conducători ai numitelor cursuri.

După terminarea acestor cursuri, adevă prin luna lui Septembre, va fi earăși necesari a mai cerceta numitul tinăr unele institute de însemnătate mai mare în lucrul de mână,

mai vărtos însă astfelu de institute, în cari se propune și să efeituează lucrări de împletituri, precum sunt scoalele din Bremen, Lübeck, Kiel, Emden, Jena, Gothenburg și — după posibilitate — chiar și focariul lucrului de mână: seminariul din Nääs. Se înțelege de sine, că respectivul tinăr nu va avea a le colinda pe toate acestea, (deși, dacă s'ar putea aceasta, ar fi cu atâta mai bine,) ci pe 2 sau 3, prin cari s'ar putea completa cunoștințele sale conform trebuințelor și împregiuărilor noastre. În numitele orașe va cerceta prelegerile scoalelor de băeți resp. de fete într'un oare-care scurt interval, și, luând instrucție separată dela respectivii profesori, își va ajunge seopul pe deplin, mai vărtos, că un om inteligent, care posedă deja de mai nainte cunoștințe și îndemnări în această direcțiune, va cuprinde cu toată ușurința, și în timp mai scurt alte cunoștințe și îndemnări înrudite cu cele ce le are. Anumit, care din acestea va fi mai corăspundătoru a le cerceta, aceasta va avea ocașiune respectivul tinăr a o afla în decursul petrecerii sale în Lipsca, unde se concentrează arteriile tuturor celorlalte organe din complexul scoalelor germane.

Table listing lottery prizes (Spesele împreunate cu aceste cursuri ar fi) with amounts in florins. Includes categories a) Cursul I, b) Cursul II, c) Spesele de călătorie, and d) Spesele pentru împletituri.

Loterie.

Sâmbătă în 11 August, 1888.

Buda: 21 53 19 49 8

Se deschide abonament pe anul 1888

la

„Amicul Familiei“ Diariu beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 și a luni în numeri câte de 2—3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poesie, novele, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tractează cestiuni literare și științifice cu reflecșiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grigile vieții; și peste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postali.

„Prețul Român“ Diariu bisericesc, scolaric și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2 1/2—3 1/2 coale; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoșilor mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia multe de predice pre Dumineci, sărbători și diverse ocașiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunțe și sciri cu preferința celor din sfera bisericăscă, scolarică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postali.

— Colectanții primesc gratis tot al patrulea exemplariu. —

— Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere —

A se adresa la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — Sz-Ujvár. — Transilvania.

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura propriă:

- List of books for sale: Apologie, Renașterea limbei românești, Cuventări bisericesci, Barbu cobzariul, Poterea amorului, Idealul pierdut, Opera unui om de bine, Fântâna dorului, Codrean craiul codrului, Ultimul sichastru, El trebuie să se înșoare, Branda sau nunta fatală, Numerii 76 și 77, Probitatea în copilărie, Herman și Dorothea, Ifigeni în Aulidia, Ifigenia în Tauria, Petulantul, Carmen Sylva, Poesii de Vasiliu Ranta-Buțesciu, Trandafiri și vioarele, Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Also includes books from the library: Biblioteca Săteanului Român, Biblioteca Familiei, Colectă de recepte, Economia pentru scoalele populare, Indreptar teoretic și practic, Spicuire din istoria pedagogiei, Manual de gramatica limbei române, Gramatica limbei române, Manual de stilistică, Nu me uita, Carte conducătoare la propunerea calculărei în școala populară.

[1765] 33—50